

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Sabino Etxabeguren Artola

*Anoeta,
Gipuzkoa
(1927-2019)*

Aurkibidea

Biografia

Anoetarrak ditu gurasoak, nahiz eta bera Mendaroko kaleko etxe batean jaio (aitaren lan kontuak zirela eta, han bizi baitzen bere familia orduan). Zortzi senidetan hirugarrena da bera, eta bost urte bete zitueneko Ergoien bailarako Katategi baserrira joan ziren bizitzera bera eta bere gainontzeko senideak, hura baitzen amaren jaiotetxea. Beti baserrian egin izan du lan, eta 16 urte bete zitueneko hasi zen etxeko martxa eramaten. Kontrabandoan aritutakoa ere bada Sabino, eta ondo ezagutzen ditu gerra garaian Anoetan izandako gorabeherak.

Zintak

ANO-004

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Miren
- **Data:** 2010-02-22
- **Iraupena:** 70 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Arteaga, Karmele

Pasarteak

1. Hildakoak bizkar gainean hilerrira

- **Erref:** ANO-004/003
- **Iraupena:** 0:03:12. **Hasi:** 00:06:32. **Bukatu:** 00:09:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Hiletak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

<p>Sabino 1927ko abuztuaren 13an jaio zen. Garai batean hildakoak bizkar gainean eramaten zituzten. Orain berriz bide onak daude. Hildakoak lau lagunen artean eramaten zituzten bide txarretan. Kutxa familia artekoak eta auzotarrak eramaten zuten. Egurrezko ohe antzeko batzuen gainean eramaten zituzten. Orain gauzak asko aldatu dira.</p>

2. Umeak nondik etortzen ziren?

- **Erref:** ANO-004/004
- **Iraupena:** 0:03:16. **Hasi:** 00:09:44. **Bukatu:** 00:13:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua

Laburpena:

<p>Zortzi senide ziren: hiru mutil eta bost neska. Sabino mutil zaharrena zen. Baserrian bertan jaiotzen ziren umeak. Medikuak umeak maletan ekartzen zituztela esaten zieten. Egun batean, izeba etorri zitzaien etxera, eta gauean umea izan zuela kontatzen du. Sabino konturatu zen gauzak hala ez zirela.</p>

3. Txekorrak estraperloan erosi eta saltzen

- **Erref:** ANO-004/006
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:13:15. **Bukatu:** 00:14:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

Hamasei bat urte zituela estraperloan hasi ziren. Aitak dirua ematen zion baserrietan txekorrak erosteko. Ondoren etxean hiltzen zituzten Tolosan edo Donostian saltzeko. Txekorrak Alkiza, Hernialde, Ibarra eta inguruetatik ekartzen zituzten. Estraperloan ibiltzen ziren beste emakume batzuk ere aipatzen ditu.

4. Errotako harriak Bergaratik ekarri zituzten

- **Erref:** ANO-004/007
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:14:49. **Bukatu:** 00:16:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

Donostian soldadu egon zen, San Markosen. Estraperloan haragia eta irina ibiltzen zituzten. Aitak Bergaratik errotako harriak ekarri zituen eta baserritarrek garia isilka ekartzen zien. Gauez egiten zuten lana, ezkututan.

5. Soldadu Donostian

- **Erref:** ANO-004/008
- **Iraupena:** 0:03:16. **Hasi:** 00:16:16. **Bukatu:** 00:19:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

Soldadu joan zenean amak negarra egin zuen. Orain Donostiako Erresidentzia dagoen lekuan granjak zeuden eta han ibili zen. Ejertzitoan ere gizon onak bazeudela dio. San Marcosen zegoela amak arreba bidali zuen janariarekin eta atea zaintzen zegoenak Sabino festara joana zela esan zioten.

6. Uzturretik bonbak gerra hasieran

- **Erref:** ANO-004/013
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:31:40. **Bukatu:** 00:33:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerra hasieran, Uzturretik bonbak nola botatzen zituzten gogoan du. Defendatzeko, etxea babestu behar izan zuten. Hegazkinen hotsa ere gogoan du. Beldurra zuten eta ganbaran ezkutatzen ziren.

7. Gerra ondoren gosea eta estraperloa

- **Erref:** ANO-004/014
- **Iraupena:** 0:05:17. **Hasi:** 00:33:11. **Bukatu:** 00:38:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

Gerra ondoren gosea eta arrazoinamendua iritsi ziren. Opil txar batzuk ematen zizkien. Etxean asko ziren eta aitak estraperloan hastea pentsatu zuen Tolosako sozio batekin. Sabino mutil zaharrena zenez laguntzen ibili zen. Txekorrak erosten hasi ziren. Gauean isilka eta beldurrez hiltzen zituzten txekorrak. Behin guardiak nola inguratu zitzaizkien eta errota gelditu behar izan zuten gogoan du.

8. Estraperlo kontuengatik aita denuntziatua

- **Erref:** ANO-004/015
- **Iraupena:** 0:03:04. **Hasi:** 00:38:28. **Bukatu:** 00:41:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean
- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura

Laburpena:

Behin soldadu zegoela etxetik abisu bat jaso zuen hara bueltatzeko. Tenientearen zaldian joan zen. Goizeko bostetan etxera iritsi zenean ama negarrez hasi zitzaion. Aita denuntziatu omen zuten estraperlo kontuengatik.

Ama arrosarioa errezatzen gelditu zen bitartean Sabino Tolosako epaitegira joan zen.

Etxabeguren Artola, Sabino | ahotsak.eus Orr.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com